



**PIERWSZY PREZES  
SĄDU NAJWYŻSZEGO  
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Warszawa, dnia 10 lipca 2013 r.

**BSA II - 021- 241/13**

**Pan  
Lech CZAPLA  
Szef Kancelarii Sejmu**

W odpowiedzi na pismo z dnia 13 czerwca 2013 r., GMS-WP-173-179/13 uprzejmie przesyłam uwagi Sądu Najwyższego do *poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz ustawy – Prawo o ruchu drogowym.*

Z poważaniem

wz.

  
**Prof. dr hab. Tadeusz Ereciński  
Prezes Sądu Najwyższego**

**WYDZIAŁ PREZYDIALNY**

L.dz. ....  
Data wpływu 11-07-2013 .....



**SĄD NAJWYŻSZY**  
**BIURO STUDIÓW I ANALIZ**  
Pl. Krasieńskich 2/4/6, 00-951 Warszawa  
BSA II - 021- 241 /13

Warszawa, dn. 10 lipca 2013 r.

## UWAGI

### **do poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz ustawy – Prawo o ruchu drogowym**

Oceniany projekt ma na celu rozszerzenie możliwości zaskarżania decyzji procesowych, unormowanych w artykułach 203, 270, 281 Kodeksu postępowania karnego<sup>1</sup>, jak również w art. 137 Prawa o ruchu drogowym<sup>2</sup>. W wypadku artykułów 203, 270 K.p.k., oraz art. 137 Prawa o ruchu drogowym, proponowane rozwiązanie polega na takiej zmianie tekstu ustawy, która pozwala na zaskarżenie nie tylko decyzji pozytywnej o zastosowaniu przewidzianych tam środków (co leży w interesie prawnym oskarżonego), ale i decyzji negatywnej. W wypadku decyzji procesowej w przedmiocie wydania listu żelaznego, interwencja ustawodawcza polega na dodaniu przepisu umożliwiającego zażalenie. Już bowiem *de lege lata*, wskutek obecnego brzmienia art. 281 K.p.k., decyzja ta może być zarówno pozytywna, jak i negatywna.

Jeśli proponowane zmiany nie wynikają bezpośrednio z uwarunkowań konstytucyjnych i konwencyjnych (o czym niżej), należy rozważyć, czy proponowane rozwiązania nie prowadzą do pewnej „hipertrofii” środków zaskarżenia, czego racjonalny ustawodawca powinien unikać.

<sup>1</sup> Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego, Dz. U. Nr 88, poz. 553, ze zm.

<sup>2</sup> Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym, t.j. Dz. U. z 2012 r. poz. 1137, ze zm.

Jeżeli chodzi o uwarunkowania gwarancyjne proponowanej regulacji, nie wydaje się, iż konieczność ich wprowadzenia wynika z dyspozycji art. 78 Konstytucji RP, co sugeruje w uzasadnieniu projektodawca. Artykuł ten formułuje wymóg zaskarżalności decyzji w przedmiocie odpowiedzialności karnej, nie obejmując decyzji incydentalnych, tych zaś właśnie dotyczy proponowana zmiana.

Oczywiste jest, iż sformułowanie przepisów, które planuje się znowelizować, determinuje możliwość ich zaskarżania, tym samym zaś ma pośredni wpływ na uprawnienia procesowe stron. Przyjąwszy jednak, że proponowane regulacje nie są bezwzględnie wymagane aktami prawnymi wyższej rangi, należy zastanowić się, jakie ewentualnie inne względy przemawiałyby, w ramach przysługującej ustawodawcy swobody normatywnej, za ich wprowadzeniem. Argumentem takim byłoby wzmocnienie statusu prawnego oskarżonego. Warto jednak zauważyć, iż wyłącznie w wypadku postanowienia w przedmiocie listu żelaznego (art. 281), proponowane rozwiązanie stanowiłoby wzmocnienie jego pozycji prawnej. W wypadku pozostałych rozstrzygnięć objętych modyfikacjami, oskarżony dysponuje uprawnieniem do ich skutecznego kontestowania. Przesądza to o zbędności tych zmian.

Jak wynika z powyższego, osobnych uwag wymaga propozycja zaskarżalności postanowienia w przedmiocie listu żelaznego. Poglądy co do natury tego środka przymusu (i w konsekwencji możliwości zażalenia postanowienia w przedmiocie jego stosowania) są zróżnicowane<sup>3</sup>, należy jednak stanąć na wyrażonym przez Sąd Najwyższy stanowisku, iż nie będąc środkiem zapobiegawczym, *de lege lata* nie podlega on zaskarżeniu<sup>4</sup>. Wprowadzenie jego zaskarżalności nie jest przy tym podyktowane aktami ponadustawowymi<sup>5</sup>. Ustawodawca ma zatem pewną swobodę w podjęciu odpowiednich działań legislacyjnych, które w tym wypadku powinny być uwarunkowane względami gwarancji procesowych z jednej strony, zaś funkcjonalnością postępowania karnego z drugiej. Nie ulega wątpliwości, iż odmowa wydania listu żelaznego wiąże się w sposób istotny (choć nie bezpośredni) z prawem oskarżonego do wolności osobistej.

<sup>3</sup> Zob. P. Hofmański (red.), E. Sadzik, K. Zgryzek, Kodeks postępowania karnego. Komentarz, tom I, Warszawa 2011 s.1557 i cyt. tam literatura.

<sup>4</sup> Zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 2011 r., sygn. WZ 5/11, OSNKW 2011 nr 3, poz. 29.

<sup>5</sup> Prawo do zaskarżenia postanowienia w przedmiocie wydania listu żelaznego nie wynika również z art. 13 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności, zob. *implicite* P. Hofmański, A. Wróbel, Komentarz do art. 13, w: L. Garlicki (red.) Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności. Tom I. Komentarz do artykułów 1-18, s. 730.

Może to stanowić argument za wprowadzeniem środka zaskarżenia od tej decyzji procesowej.